

РЕШЕНИЕ

№ 275

гр. Русе, 06.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – РУСЕ, IX ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Васил М. Петков

при участието на секретаря Галя М. Георгиева
като разгледа докладваното от Васил М. Петков Гражданско дело № 20224520104356 по описа за 2022 година

Ищецът „РУСЕ АГРО“ ЕООД гр. Русе твърди, че на 20.07.2020г. сключил с ответника ЕТ „ДЕМЕТРА- АТАНАС НЕЙКОВ“, гр. Русе договор за покупко-продажба съгласно който ответникът се задължил да продаде на ищеца 300 тона царевица на стойност 76200 лева без ДДС при единична цена 254 лева на тон без ДДС и при 100% авансово плащане след издаване на фактура. На 20.07.2020г. ЕТ „ДЕМЕТРА- АТАНАС НЕЙКОВ“ издава фактура за 76200 лева без ДДС, а „РУСЕ АГРО“ ЕООД заплатило съответно 60 хиляди лева на 21.07.2020г. и 16200 лева на 27.07.2020г. След ожънване на царевицата ЕТ „ДЕМЕТРА- АТАНАС НЕЙКОВ“ не изпълнил точно задължението си по договора и доставил на „РУСЕ АГРО“ ЕООД с 94,68 тона по-малко царевица и на 12.10.2020г. издал кредитно известие за 24048,72 лева като възстановил на ищеца посочената сума. За да набави необходимата му царевица „РУСЕ АГРО“ ЕООД закупило от друг търговец 229,80 тона при цена 340 лева на тон без ДДС. Страните уговорили, че ако продавача не изпълни задължението си да предаде цялото договорено количество в договорения срок, продавача дължи неустойка в размер на всички претърпени вреди, но не по-малко от 30% от стойността на непредаденото количество. Поради виновно неизпълнение на ЕТ „ДЕМЕТРА- АТАНАС НЕЙКОВ“ ищецът претърпял вреди в размер на 8142,48 лева представляващи разликата в цената между договореното и недоставено количество и цената на закупената впоследствие царевица от друг търговец. Ищецът претендира посочената сума, а в условията на евентуалност претендира договорна неустойка за в размер на 7214,62 лева равняваща се на 30% от цената на недоставеното количество.

Атанас Нейков е починал в хода на производството и се наследява от трима наследници, двама от които са се отказали от наследство, като наследството е прието от

третия наследник- Г. Н. К., която твърди, че е поела търговското предприятие на ответника. При извършена справка в търговския регистър, се констатира, че Г. Н. К. се е регистрирала като търговец с името ЕТ „ДЕМЕТРА АТАНАС НЕЙКОВ- Г. К.“, с ЕИК 207178420, както и че е поела търговското предприятие на ЕТ „ДЕМЕТРА- АТАНАС НЕЙКОВ“ и така е станала негов правопреемник. По тази причина като страна в производството е конституирана ЕТ „ДЕМЕТРА АТАНАС НЕЙКОВ- Г. К.“, с ЕИК 207178420, с адрес за кореспонденция гр. Сеново, общ. Ветово, ул. „Трети март“ № 26.

Г. К. оспорва предявеният иск. Твърди, че съгласно договора купувачът е имал задължението да изтегли стоката в срок от 01.10.2020г. до 30.11.2020г., а продавачът е следвало да предава количество от стоката след отправяне на искане от страна на купувача. Ответникът твърди, че ищецът не е указал необходимото съдействие за изпълнение на задължението по договора, за това ЕТ „ДЕМЕТРА- АТАНАС НЕЙКОВ“ не е в забава. В срока не са поискани количества, за това и не са били доставени. Позовава се на чл. 5.1 от договора съгласно който стоката се предава след искане на купувача.

Предявеният иск за заплащане на обезщетение е с правно основание чл. 79 ал.1 предл. второ от ЗЗД, а евентуалният иск за заплащане на неустойка е с правно основание чл. 92 от ЗЗД.

От фактическа страна съдът намира за установено следното:

На 20.07.2020г. е бил сключен договор за покупко-продажба (л.8-9), съгласно който ЕТ „ДЕМЕТРА- АТАНАС НЕЙКОВ“ се задължил да продаде на „РУСЕ АГРО“ ЕООД, гр. Русе 300 тона царевица реколта 2020 на стойност 76200 лева без ДДС при единична цена 254 лева на тон без ДДС и при 100% авансово плащане. Срокът за изпълнение на договора е до предаване на цялото количество, като купувачът е длъжен да изтегли стоката в периода 01.10.2020г. до 30.11.2020г. а продавачът е длъжен да осигурява и предава всяко количество предмет на договора незабавно след отправяне на искане от страна на купувача (т.3.1 от договора). Съгласно т.8.1 от договора ако продавачът не изпълни задължението си да предаде на купувача цялото количество царевица предмет на договора в уговорения срок, то продавача дължи неустойка в размер на претърпените вреди, пропуснати ползи и извършени разходи, но не по-малко от 30% от непредаденото количество.

На 20.07.2020г. ЕТ „ДЕМЕТРА- АТАНАС НЕЙКОВ“ издава фактура за 76200 лева без ДДС (л.10), а „РУСЕ АГРО“ ЕООД заплатило съответно 60 хиляди лева на 21.07.2020г. (л.11) и 16200 лева на 27.07.2020г. (л.12). На 12.10.2020г. ЕТ „ДЕМЕТРА- АТАНАС НЕЙКОВ“ издал кредитно известие № 265 с получател „РУСЕ АГРО“ ЕООД гр. Русе за 24048,72 лева (л.13), в което посочил като основание 94,68 тона царевица при единична цена 254 лева. На същата дата ЕТ „ДЕМЕТРА- АТАНАС НЕЙКОВ“ заплатил на „РУСЕ АГРО“ ЕООД гр. Русе сумата 24048,72 лева и като основание посочил кредитно известие № 265/12.10.2020г.

На 26.10.2020г. „РУСЕ АГРО“ ЕООД гр. Русе закупило от друг търговец 229,80 тона при цена 340 лева на тон без ДДС (л.14).

Предявеният главен иск за заплащане на сумата 8142,48 лева е неоснователен. Претенцията словесно е назована като неустойка, но правно представлява обезщетение за претърпени вреди. Съгласно клаузата на договора на която се базира претенцията при неизпълнение от страна на продавача същия дължи неустойка в размер на всички претърпени вреди, пропуснати ползи и извършени разходи, но не по-малко от 30% от стойността на непредаденото количество. Неустойката обезщетява вредите от неизпълнението без да е необходимо те да се доказват. С посочената клауза е договорена неустойка в размер на 30% от стойността на непредаденото количество с уговорката, че при по-големи по размер вреди същите могат да се претендират на общо основание, като ще е необходимо тяхното настъпване да се докаже. За това претенцията за обезщетяване на вреди, чието настъпване подлежи на доказване е претенция за обезщетение по чл. 79 ал.1 предл. второ от ЗЗД. Тази претенция обаче остана недоказана, поради което следва да се отхвърли. „РУСЕ АГРО“ ЕООД гр. Русе наистина са закупили царевица на по-висока цена, но не се доказва какъв е бил размера на пазарната цена на царевицата към онзи момент и дали дружеството е положило грижата на добър търговец и е закупило царевицата по цена ненадвишаваща пазарната. Само тогава разликата в цената ще е вреда- пряка последица от неизпълнението на ЕТ „ДЕМЕТРА- АТАНАС НЕЙКОВ“.

Евентуалният иск за заплащане на 7214,62 лева неустойка е основателен. Недоставеното количество е на стойност 24048,72 лева по договорените между страните цени, страните са договорили неустойка в размер на 30% от стойността на недоставеното количество, което се равнява на 7214,62 лева. На 12.10.2020г. ЕТ „ДЕМЕТРА- АТАНАС НЕЙКОВ“ издава кредитно известие за 94,68 тона царевица на стойност 24048,72 лева, като същия ден превежда посочената сума на „РУСЕ АГРО“ ЕООД гр. Русе. Това се случва много преди края на срока за изпълнение съгласно договора- 30.11.2020г. Вярно е, че купувачът има задължение да изтегли договорените количества, като не се доказва такива опити да са правени, както и че не се доказва към онзи момент договора да е развален. Съгласно чл. 90 ал.2 от ЗЗД обаче:

Когато от обстоятелствата е ясно, че има опасност едната от страните да не изпълни задължението си, другата страна може да откаже да изпълни своето задължение, освен ако и се даде надлежно обезпечение.

Издаването на кредитно известие и връщането на парите е недвусмислено обстоятелство сочещо, че продавачът няма намерение да изпълни задължението си по договора, което освобождава купувача от задължението му да изтегля стоката и да прави разходи за ангажиране на транспорт за целта, а грижата на добрия търговец изисква своевременно да предприеме мерки за да си набави липсващото количество царевица. Приемането на върнатата сума от страна на „РУСЕ АГРО“ ЕООД гр. Русе по никакъв начин не може да се приравни на мълчаливо съгласие за промяна на договора по отношение на количествата подлежащи на доставка. Върнатата сума е преведена по банков път и представител на „РУСЕ АГРО“ ЕООД гр. Русе не е правил никакво изявление по приемане на сумата. Предвид изложеното евентуалният иск следва да се уважи изцяло, като на

ищцовото дружество се присъди сумата 7214,62 лева представляваща неустойка по т.8.1 от договора сключен на 20.07.2020г. между „РУСЕ АГРО“ ЕООД гр. Русе и ЕТ „ДЕМЕТРА-АТАНАС НЕЙКОВ“. Сумата се дължи със законната лихва до датата на окончателното изплащане. (Решение № 73 от 29.06.2011г. по т.д. № 683/2010г. I т.о.)

Разноски:

Главният иск е отхвърлен, като е уважен евентуалният иск. В практиката на ВКС се приема, че:

Правилно е възприето изразеното становище от различни съдебни състави на Гражданска и Търговска колегия на Върховния касационен съд, обективизирано в част от цитираните от САС съдебни актове, което е в смисъл, че при предявени евентуално съединени иски дължимата такса е една, едно е и адвокатското възнаграждение. Посоченото разбиране е изведено и с оглед идентичните правни последици от отхвърлянето/или прекратяването на производството по главния иск, когато е предявен и евентуален иск срещу същия ответник. В тази хипотеза съдът дължи произнасяне по същество по евентуалния иск /с оглед на посоченото от ищеца вътрешнопроцесуално условие/, като и отговорността за разноски следва да се определи в зависимост от изхода на делото по евентуалния иск. Определение № 681 от 15.11.2019 г. на ВКС по ч. т. д. № 657/2019 г., II т. о., ТК

Настоящият състав възприема цитираното разрешение, като отговорността за разноски следва да се разпредели съобразно изхода на делото по евентуалния иск, доколкото и главния и евентуалния иск преследват един и същ правен интерес- обезщетяване на вредите от неизпълнение на договора.

Представляващия ответника прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на ищеца. При заявления материален интерес минималния размер на адвокатското възнаграждение съгласно действащата тарифа е 1012 лева, като договореното и платено възнаграждение в размер на 2000 лева макар и високо, не е прекомерно спрямо фактическата и правна сложност на делото. По изложените съображения на „РУСЕ АГРО“ ЕООД гр. Русе следва да се присъдят разноски в общ размер 3170,09 лева съгласно приложения списък, като се отчете размера на дължимата държавна такса по уважения иск. Мотивиран така съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ ИСКА на „РУСЕ АГРО“ ЕООД с адрес гр. Русе, бул. „Фердинанд“, № 32, ет.3, офис 7, ЕИК 202335647 срещу ЕТ „ДЕМЕТРА АТАНАС НЕЙКОВ- Г. К.“, с ЕИК 207178420, с адрес гр. Сеново, общ. Ветово, ул. „Трети март“ № 26 за заплащане на сумата 8142,48 лева представляваща стойността на всички претърпени вреди настъпили в резултат на неизпълнение на договора сключен на 20.07.2020г. между „РУСЕ АГРО“ ЕООД и ЕТ „ДЕМЕТРА- АТАНАС НЕЙКОВ“, ЕИК 117620409.

ОСЪЖДА ЕТ „ДЕМЕТРА АТАНАС НЕЙКОВ- Г. К.“, с ЕИК 207178420, с адрес гр. Сеново, общ. Ветово, ул. „Трети март“ № 26 да заплати на „РУСЕ АГРО“ ЕООД с адрес гр. Русе, бул. „Фердинанд“, № 32, ет.3, офис 7, ЕИК 202335647 сумата 7214,62 лева представляваща неустойка по т.8.1 от договора сключен на 20.07.2020г. между „РУСЕ АГРО“ ЕООД и ЕТ „ДЕМЕТРА- АТАНАС НЕЙКОВ“, ЕИК 117620409 със законната лихва от 17.08.2022г. до датата на окончателното изплащане, както и 3170,09 лева разноси по делото.

Решението може да се обжалва пред Русенски окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му.

Съдия при Районен съд – Русе: _____